

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 2CoCsp/27/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6121555355
Dátum vydania rozhodnutia: 19. 10. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Mariana Muránska
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2022:6121555355.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Mariany Muránskej a členov senátu JUDr. Evy Šofrankovej a JUDr. Martina Barana v právnej veci žalobcu: EOS KSI Slovensko s.r.o., so sídlom Pajštúnska 5, 851 01 Bratislava, IČO: 35 724 803, právne zastúpeného: Advokátskou kanceláriou Remedium Legal, s.r.o., so sídlom Pajštúnska 5, 851 01 Bratislava, IČO: 53 255 739, proti žalovanému: A. B., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom XX. novembra XXX/XX, XXX XX C., právne zastúpeného: ADVOKÁTSKA KANCELÁRIA VALO & PARTNERS s.r.o., so sídlom Konštantínova 3, 080 01 Prešov, IČO: 36 868 464, v spore o zaplatenie 19.355,21 Eur s prísl., o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Prešov č.k. 7Csp/20/2022-130 zo dňa 13.04.2022, takto

rozhodol:

Potvrďuje rozsudok.

N e p r i z n á v a stranám náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

Okresný súd Prešov (ďalej „súd prvej inštancie“) napadnutým rozsudkom rozhodol:

I. Súd žalobu z a m i e t a .

II. Žalovaný m á vo vzťahu k žalobcov n á r o k na náhradu trov konania v rozsahu 100%, o výške ktorých bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku.

Rozhodnutie právne odôvodnil podľa ust. § 52 ods. 1, 3 a 4 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka, § 1 ods. 2, § 9 ods. 1 a 2, § 11 ods. 1 a 2 zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov účinnému ku dňu 24.04.2019.

Súd prvej inštancie vo svojom odôvodnení uviedol, že žalobca návrhom žiadal o vydanie platobného rozkazu, ktorým súd zaviazá žalovaného zaplatiť mu sumu vo výške 19.355,21 eur, úrok 3.546,01 eur, ako aj úrok z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 19.331,21 eur odo dňa 23.06.2021 do zaplatenia. Žalobu odôvodnil tým, že pohľadávku nadobudol na základe Zmluvy o postúpení pohľadávok uzatvorenej dňa 22.06.2021 medzi postupcom Slovenská sporiteľňa, a.s. a žalobcom ako postupníkom. Postupca uzatvoril so žalovaným dňa 24.04.2019 zmluvu, ktorej súčasťou boli aj všeobecné obchodné podmienky. Žalovaná suma predstavuje 23.298,62 eur, ktorá pozostáva z istiny 19.331,21 eur, neuhradeného riadneho úroku vo výške 3.546,01 eur, úroku z omeškania vo výške 397,40 eur, ako aj poplatkov 24 eur. Pre neplnenie si povinností žalovaného žalobca úver ku dňu 03.03.2021 zosplatnil a vyzval žalovaného na zaplatenie dlžnej sumy.

Súd prvej inštancie dospel k záveru, že na námietku žalovaného preskúmaval, či veriteľ postupoval v súlade s § 7 a § 11 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z.z. účinného v čase uzatvorenia zmluvy. Odborná starostlivosť podľa názoru súdu predpokladá overenie údajov, ktoré dlžník veriteľovi uviedol. Je potrebné vyžadovať overenie príjmu, ktorý deklaruje spotrebiteľ, napríklad dopytom do Sociálnej poisťovne, predloženie výplatných pások, resp. nahliadnutím do výpisu z účtu spotrebiteľa. Napriek písomnej výzve súdu zo strany žalobcu nebol súdu predložený žiaden dôkaz, z obsahu ktorého by mal súd za preukázaný deklarovaný príjem spotrebiteľa, ktorý bol zo strany veriteľa aj skutočne overený. Žalobca síce uviedol, že príjem vo výške 870 eur, ktorý deklaroval spotrebiteľ, bol overený dopytom do Sociálnej poisťovne, túto skutočnosť však súdu nijakým spôsobom nepreukázal a overenie tohto príjmu dopytom do Sociálnej poisťovni súdu preukázané nebolo.

Nepochybne ďalšia kľúčová povinnosť veriteľa je využívať verejne dostupné informácie, akými sú napríklad štátom publikované údaje o existenčnom životnom minime podľa zákona číslo 110/2006 Z.z. o priemerných výdavkoch obyvateľov a tieto porovnávať so známymi alebo od spotrebiteľa získanými informáciami. Veriteľ je povinný analyzovať príjmy, výdavky, rodiny stav spotrebiteľa a objektívne vyhodnotiť, či mu zostane potrebná čiastka po odrátaní základných životných potrieb na splácanie úveru. Žalobca síce uviedol existujúce záväzky vo výške 30 eur overené dopytom do úverového registra, avšak súdu nebola predložená žiadna listina, z ktorej by táto skutočnosť vyplývala. Rovnako pri výpočte ukazovateľa schopnosti splácať úver sumy 870 eur deklarovaný príjem, po odpočítaní nákladov na domácnosť 348 eur, ako aj existujúcich záväzkov 30 eur, ktoré uviedol žalovaný, žalobca rátať s disponibilným zostatkom 492 eur. Pri tomto výpočte však podľa názoru súdu nepostupoval podľa opatrenia Národnej banky Slovenska číslo 10/2017, ktorým sa ustanovujú podrobnosti o posúdenia schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver podľa § 2 ods. 5, kde sa uvádza, že celkovou výškou nákladov sa rozumie výška nákladov na zabezpečenie základných životných potrieb spotrebiteľa podľa 1. vety, zvýšená o 40 % rozdielu medzi celkovou výškou čistého príjmu spotrebiteľa a životným minimom spotrebiteľa. To znamená, že do nákladov spotrebiteľa treba ďalej započítať 40 % z rozdielu sumy, a to čistej mzdy žalovaného a sumy 200 eur, čo zodpovedá životnému minimum pre jednu plnoletú fyzickú osobu. Tento výpočet však žalobca neuviedol a nezohľadnil základné životné minimum pre jednu plnoletú fyzickú osobu. Po prerátaní súdu by zostávajúca suma, ktorá pri čistom príjme žalovaného z pracovného pomeru po odrátaní základného životného minima, mu nezostala na zaplatenie splátky vo výške 311,77 eur. Žalobca teda nedodrжал postup s odbornou starostlivosťou podľa § 7 zákona číslo 129/2010 Z.z. Neoveril rodinný stav, vyživovaciu povinnosť, príjem, výdavky žalovaného, ako aj overenie stavu z verejne dostupného registra a nezohľadnil základné sumy životného minima

Podľa § 11 ods. 2 zákona 129/2010 Z.z. ide o hrubé porušenie povinností veriteľa pri poskytovaní úveru, v dôsledku čoho sa úver považuje za bezúročný a bezpoplatkový a zároveň nemohlo dôjsť k jednorázovému splateniu úveru. Zosplatenie úveru zo dňa 03.03.2021 súd hodnotí ako neplatný právny úkon a k zosplateniu pohľadávky predčasne nedošlo. Podľa § 17 ods. 1 b) zákona číslo 129/2010 predmetom postúpenia pohľadávky môže byť pohľadávka zo zmluvy po termíne konečnej splatnosti, resp. pohľadávka, ktorá sa stala splatnou pred uvedeným termínom. Predčasné zosplatenie úveru zo dňa 03.03.2021 je neplatným právnym úkonom a k predčasnému zosplateniu úveru nedošlo. Konečná splatnosť podľa zmluvy mala nastať až dňom 20.05.2027, pričom k postúpeniu pohľadávky došlo v júni v roku 2021. Nenastali tak podmienky pre platné postúpenie pohľadávky, na strane žalobcu absentuje aktívna vecná legitímácia, a to z dôvodu nepreukázania platného postúpenia pohľadávky podľa § 17 zákona číslo 129/2010 Z.z. Pre absenciu aktívnej vecnej legitímácie žalobcu tak súd jeho žalobu v celom rozsahu zamietol. O trovách konania rozhodol súd prvej inštancie podľa ust. § 255 ods. 1 a § 262 CSP.

Proti rozsudku v celom rozsahu podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie včas žalobca v súlade s § 365 ods. 1 písm. b), f) a h) CSP. Navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zmenil alebo zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Zároveň žiadal úhradu trov konania, ktoré mu vznikli, vrátane trov odvolacieho konania. Uviedol, že nestotožňuje s právnym posúdením veci súdom prvej inštancie, že žaloba resp. právny predchodca žalobcu Slovenská sporiteľňa, a.s. pred vstupom do zmluvného vzťahu so žalovaným riadne nepreveroval schopnosť spotrebiteľa riadne splácať úver (bonitu) v zmysle ust. § 7 ods. 1 zákona č. 129/2010. Zastáva názor, že odborná starostlivosť pri posudzovaní schopnosti žalovaného splácať úver bola zachovaná. V rámci kontraktáčného procesu

nedošlo k porušeniu žiadanej povinnosti postupcu. Pri posúdení bonity žalovaného boli do úvahy vzaté všetky dostupné informácie, vrátane údajov zo spoločného bankového/úverového registra. Výsledkom daného posúdenia schopnosti žalovaného splácať úver bol jednoznačný záver o jeho platobnej spôsobilosti/schopnosti splácať daný úver. Žalobca taktiež zastáva názor, že bola jednoznačne preukázaná aktívna vecná legitímácia žalobcu a tento bol oprávnený uplatniť svoju pohľadávku súdnou cestou.

Žalovaný sa k podanému odvolaniu písomne vyjadril. Odvolanie žalobcu považuje v celom rozsahu za nedôvodné. Súd prvej inštancie správne žalobu v celom rozsahu zamietol, pričom citoval relevantnú judikatúru tunajších súdov tak aj Súdneho dvora EÚ a z jeho rozhodnutia sú zrejme skutkové a právne závery, ku ktorým dospel. Žalobca vo vyjadrení zo dňa 01.02.2022 uviedol, že klientom deklarovaný príjem, overený dopytom Sociálnej poisťovne bol 870 eur. Ako však súd správne uviedol, žalobca žiaden doklad o overení príjmu v Sociálnej poisťovni nepredložil a tu treba odkázať na rozhodnutie Súdneho dvora EÚ, sp. zn. C-449/13, v ktorom sa uvádza, že obyčajné, nepodložené vyhlásenia spotrebiteľa, nemôžu byť sami o sebe dostatočné ak k nim nie sú pripojené dôkazy. Je teda zrejme, že výšku príjmu žalobca žiadnym dokladom nepreukázal. Navrhol, aby odvolací súd potvrdil v celom rozsahu rozsudok súdu prvej inštancie a priznal mu náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

V replike sa žalobca vyjadril, že naďalej trvá na odvolaní a na jeho doterajších vyjadreniach.

V duplike sa žalovaný vyjadril, že žalovaný sa vyjadril k stanovisku žalobcu dňa 07.06.2022.

Krajský súd v Prešove ako odvolací súd príslušný na rozhodnutie o odvolaní v zmysle § 34 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku (ďalej len CSP) preskúmal rozhodnutie v napadnutom rozsahu spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo v súlade s § 379 a § 380 CSP, bez nariadenia pojednávania, pričom dospel k záveru, že odvolanie žalobcu nebolo dôvodné.

V odvolacom konaní z dispozičnej zásady vyplýva, že odvolací súd vec prejedná v medziach, v ktorých sa odvolateľ domáha prieskumu. Určením rozsahu napadnutia rozhodnutia súdu prvej inštancie odvolateľ nielen vymedzuje to, ohľadne akých výrokov u rozhodnutia súdu prvej inštancie nastal suspenzívny účinok odvolania, ale súčasne stanoví medze, v ktorých je odvolací súd oprávnený a povinný rozhodnutie súdu prvej inštancie preskúmať.

Z vykonaného dokazovania vyplýva a nebolo sporné že dňa 24.04.2019 bola medzi postupcom Slovenskou sporiteľňou, a.s. a žalovaným podpísaná Zmluva o splátkovom úvere, na základe ktorej bol žalovanému poskytnutý úver vo výške 20.000 eur, ktorý sa zaviazal splácať v mesačných splátkach vo výške 311,77 eur, s termínom konečnej splatnosti 20.05.2027 a splatnosťou prvej splátky 20.06.2019, ročná percentuálna miera nákladov predstavovala 11,09 %. Súčasťou tejto zmluvy boli aj Štandardné európske informácie o spotrebiteľskom úvere, ako aj informácia o ročnej percentuálnej miere nákladov.

Podľa § 11 ods. 2 ZoSÚ, ak veriteľ nekonal s odbornou starostlivosťou podľa § 7 ods. 1, nie je oprávnený vyžadovať od spotrebiteľa jednorazové splatenie spotrebiteľského úveru. V prípade hrubého porušenia povinnosti podľa § 7 ods. 1 sa úver považuje za bezúročný a bez poplatkov. Za hrubé porušenie povinnosti podľa § 7 ods. 1 sa považuje posudzovanie schopnosti splácať úver veriteľom bez akýchkoľvek údajov o príjmoch, výdavkoch a rodinnom stave spotrebiteľa alebo bez prihladenia na údaje z príslušnej databázy alebo registra na účely posudzovania schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver.

S poukazom na citované zákonné ustanovenia odvolací súd konštatuje, že je plne opodstatnené vyžadovať v súdnom konaní preukázanie skúmania bonity klienta žalobcom. Pokiaľ si žalobca uplatňuje

právo na plnenie zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere, ako je tomu aj v prejednávanej veci, je nutné vyhodnotiť, či pri uzatvorení zmluvy boli splnené všetky povinnosti a podmienky, ktoré na tieto zmluvné vzťahy kladie právna úprava zameraná na ochranu spotrebiteľa podľa § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka, Zákon o spotrebiteľských úveroch a ďalšie. Bolo na žalobcovi, aby preukázal, že bonitu právneho predchodcu žalovaných náležite skúmal, a že si splnil povinnosti plynúce pre neho, resp. vo vzťahu k jeho právnemu predchodcovi z § 7 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch (ďalej len „ZoSÚ“).

Odborná starostlivosť predpokladá overenie údajov, ktoré dlžník veriteľovi uviedol, resp. objektívne podložil minimálne potvrdením zamestnávateľa dlžníka. Nepochybne kľúčová je i povinnosť veriteľa využívať verejne dostupné informácie, akými sú napr. štátom publikované údaje o životnom a existenčnom minime podľa zákona č. 110/2006, a tieto porovnávať so známymi alebo od spotrebiteľa zistenými (nie iba tvrdenými) informáciami o jeho príjmoch a výdavkoch (rozsudok Najvyššieho súdu ČR sp. zn. 33 Cdo 2178/2018).

Zákon o spotrebiteľských úveroch kladie veriteľovi povinnosť postupovať s odbornou starostlivosťou, ide teda o povinnosť posúdiť schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver s ohľadom na dobu, na ktorú sa poskytuje spotrebiteľský úver, výšku spotrebiteľského úveru, príjem spotrebiteľa a prípadne aj účel spotrebiteľského úveru. Veriteľ musí pritom posudzovať celkovú sociálno-ekonomickú situáciu spotrebiteľa, teda nielen jeho príjmy, ale aj výdavky. Schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver tak treba chápať ako situáciu, keď v závislosti od frekvencie splácania zostane spotrebiteľovi v jeho osobnom/domácom rozpočte dostatok finančných prostriedkov, aby mohol bez akýchkoľvek problémov a obmedzení splácať splátku v predpokladanej výške. Preto dodávateľ musí okrem iného analyzovať spotrebiteľov osobný/ domáci rozpočet, a to ako stranu príjmov, ako aj stranu výdavkov, a to vždy vo vzťahu ku konkrétnemu žiadateľovi o úver (t. j. konkrétne príjmy zo zamestnaneckej alebo inej činnosti, konkrétne náklady na bývanie, dopravu, domácnosť alebo nezaopatrené deti). Analýza iba niektorej zo strán rozpočtu sama o sebe k posúdeniu úverovej schopnosti nepostačuje. Pre účely posúdenia splnenia povinnosti uloženej dodávateľovi posúdiť schopnosti spotrebiteľa splácať úver nie je smerodajné, aká bola finančná, majetková, sociálna situácia spotrebiteľa, ale akým spôsobom dodávateľ pristupoval k zisťovaniu a hodnoteniu bonity klienta.

Skúmanie bonity zo strany právneho predchodcu žalobcu bez overenia výšky čistého mesačného príjmu, výdavkov na živobytie, prípadné dlhy na poistení, daniach a podobne, nie je postačujúce pre splnenie povinnosti vyplývajúcej z § 7 ods. 1 ZoSÚ. Bez toho, aby právny predchodca žalobcu skúmal aj iné spomínané aspekty, napr. celkové mesačné výdavky dlžníka, nemohol si vytvoriť reálny obraz o majetkovej situácii žalovaného, potrebnej pre posúdenie schopnosti ním splácať dlh zo zmluvy. Nemožno teda konštatovať, že zo strany právneho predchodcu žalobcu sa jednalo o konanie s odbornou starostlivosťou. Iba vzájomným porovnaním všetkých rozhodujúcich činiteľov je totiž možné vyhodnotiť, či spotrebiteľ je schopný a či pravdepodobne v budúcnosti (minimálne v období, na ktoré sa zmluva uzatvára) bude schopný plniť svoje záväzky. Na základe vyššie uvedeného súd prvej inštancie správne dospel k záveru, že predmetný úver považuje za bezúročný a bez poplatkov.

Právny predchodca žalobcu teda nemohol pristúpiť k vyhláseniu predčasnej splatnosti úveru, nakoľko nekonal s odbornou starostlivosťou. Spôsobilým predmetom postúpenia v zmysle § 92 ods.8 Zákona o bankách môže byť iba pohľadávka alebo jej časť, ktoré sú už splatnými, a to za predpokladu predchádzajúcej písomnej výzvy a po tom, čo bol klient banky nepretržite dlhšie ako 90 kalendárnych dní v omeškaní. Uvedené predpoklady sú zákonným predpokladom pre platné postúpenie pohľadávky banky. Musia byť splnené v čase postúpenia pohľadávky. Citované ustanovenie § 92 ods. 8 Zákona o bankách oprávňuje banku postúpiť na iný subjekt len peňažný záväzok, s ktorým je dlžník v omeškaní (z dôvodovej správy k uvedenému zákonu týkajúcej sa predmetného ustanovenia je zrejmé, že toto ustanovenie upravuje možnosť využitia inštitútu postúpenia pohľadávky zodpovedajúcej nesplácaného dlhu) a nemôže postúpiť pohľadávku, ktorá ešte nebola splatná.

Vzhľadom na nedostatok aktívnej vecnej legitímácie na strane žalobcu bolo potrebné žalobu zamietnuť.

V rámci edukácie pre žalobcu s dôrazom na význam skúmania bonity odvolací súd dáva do pozornosti Rozsudok Súdneho Dvora (šiesta komora) z 10. júna 2021 vo veci C-303/20, Ultimo PortfoliInvestment (Luxembourg) SA proti KM, za účasti: Prokuratura Okręgowa w Kielcach,) ktorým rozhodol takto: Článok 23 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/48/ES z 23. apríla 2008 o zmluvách o spotrebiteľskom úvere a o zrušení smernice Rady 87/102/EHS sa má vykladať v tom zmysle, že preskúmanie účinnej, primeranej a odrádzajúcej povahy sankcií ustanovených v tomto článku za porušenie najmä povinnosti posúdiť úverovú bonitu spotrebiteľa uloženej v článku 8 tejto smernice sa musí vykonať tak, že sa v súlade s článkom 288 tretím odsekom ZFEÚ zohľadní nielen ustanovenie vnútroštátneho práva, ktoré bolo prijaté osobitne na účely prebratia uvedenej smernice, ale takisto všetky iné ustanovenia tohto práva, pričom sa musia vykladať v čo najväčšej možnej miere s ohľadom na znenie a ciele tejto smernice tak, aby uvedené sankcie splnili požiadavky stanovené v článku 23 tejto smernice.

Rozhodnutiu súdu prvej inštancie vo veci samej zodpovedá aj súvisiaci výrok o trovách konania, ktorý odvolací súd, stotožňujúc sa s dôvodmi v rozhodnutí o trovách konania, postupom podľa ustanovenia § 387 ods. 1 CSP, potvrdil.

O trovách odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa § 396 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 1 CSP tak, že žalobca v odvolacom konaní nemal úspech, preto nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania a úspešnému žalovanému z obsahu spisu žiadne trovy nevyplývajú, preto mu ich súd nepriznal.

Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu v pomere hlasov 3:0 (§ 393 ods. 2 CSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods.2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).